

KARVIŲ MASTITAS – PIRMINIS PIENO IR PIENO PRODUKTŲ UŽKRĖTIMO ŠALTINIS *S. AUREUS* ENTEROTOKSINAIŠ

Rafaels Joffe¹, Edgars Baranovičs²

Nacionalinis Latvijas maisto ir veterinarijas diagnostikos centras, Latvija, Lejupes g. 3, Ryga, Latvija, LV-1076
tel. +371 7620513, el. paštas: *ndc@ndc.gov.lv*

Maisto higienos laboratorija Auctoritas Ltd., Latvija, Aizkraukles g. 21, Ryga, Latvija, LV-1006,
tel. +371 7551475, el. paštas: *eb_phl@edi.lv*

Santrauka. Šio darbo tikslas buvo išsiaiškinti *S. aureus* gaminamo enterotoksino vyravimą karvių mastitiniame ir žaliaviniame piene bei Latvijos pieno produktuose, įrodyti, kad karvių mastitinis pienas yra pirminis ir svarbiausias pieno ir pieno produktų užkrėtimo šaltinis *S. aureus* enterotoksinais.

Buvo ištirta 476 karvių mastitinio pieno mėginiai iš Latvijos fermų, 690 žaliavinio pieno mėginiai, 330 mėginių paimtų iš perdirbamosios pramonės įrenginių, ir 313 pieno, grietinės ir kaimiško sūrio mėginių, paimtų iš Latvijos parduotuvių.

Enterotoksino serotipai nustatyti naudojant lateksinį agliutinacijos rinkinį *SET-RPLA Staphylococcus enterotoxin A, B, C, D detection kit* (TD 9000, Oxoid, U. K., 1996).

S. aureus gaminamo enterotoksino karvių mastitiniame piene rasta 77,3 proc., žaliaviniame – 29,7 proc., perdirbamosios pramonės įrenginiuose – 24,1 proc. ir net 15,2 proc. *S. aureus* enterotoksino rasta pieno produktuose iš Latvijos parduotuvių.

Enterotoksinas A yra vyraujantis *S. aureus* štamas mastitiniame piene ir Latvijos pieno produktuose.

Šis paplitimas patvirtina, kad karvių mastitinis pienas yra pirminis ir svarbiausias pieno bei pieno produktų užkrėtimo šaltinis *S. aureus* enterotoksinais.

Raktažodžiai: *Staphylococcus aureus*, enterotoksinais, karvių mastitas, pienas, pieno produktai.